

تاكټيكيه كانى روبرو بوونى وهى مه ده نى

شپوارى كارى نائونى وټيز

تاکتیکه‌کانی رووبه‌رووبوونه‌وهی مه‌دهنی

شیوازی کاری ناتوندوتیژ

دەستپېښه گړنگ

وۀ لاندۀ وۀ دۀ پړسيارۍ سهره كۍ هاندۀرمۀ بۀ نووسينۍ ئەم بابۀتۀ، يهكۀميان، ئەوۀيه بۀ چۍ كوردان بۀ توندوتيرژۍ نۀبۍ ناتوانن گوزارشت له داواكانيان بكهن؟ دووۀم، ئايا ئەزموونۍ كوردۍ له ماوۀ دۀسۀ لاتداريټۍ دا بۀدۀست قهيرانۍ نۀبوونۍ شعورۍ سياسيۀوۀ ناناليټنۍ ؟

بۀ يهكۀميان، ميژوۀ ئەوۀمان پيډه لټ كۀ كوردان بۀ دريژايۍ ميژووي دوورو دريژيان له ناو ميژووا كۀمترين مۀوداي گفـتوگويان پيډراوۀ له گۀل دوژمنانياندا يان كۀمترين مومارۀسيان هۀبووۀ، بۀ پيچۀوانۀيشۀوۀ زوړترين مۀوداي توندوتيرژۍ بۀدۍ دۀكريټ كۀ له ئەنجامي پۀرچۀكردارۍ بۀرگريكدندا مومارۀسۀ كراوۀ، دوورو دريژۍ ماوۀكاني ئەو مومارۀسۀيش وايكردوۀ توندو تيرژۍ ببټتۀ بۀشيك له كلـتوورۍ مامۀلۀكردنۍ كوردان له گۀل دۀسۀ لاتدا ئيدي دوژمن بيټ يان كوردۍ، ئەزموونۍ خوږيشاندانۀكاني شارو شاروچكۀكاني سالانۍ رابردوۀ ئەو حقيقتۀ دۀرۀخۀن ..

وۀ لامي پړسيارۍ دووۀم ئەوۀيه كۀ دۀسۀ لاتداريټۍ كوردۍ له قهيرانۍ نۀبوونۍ شعورۍ سياسيـدا دۀژۍ، ئەم دۀسۀ لاتۀ هۀر له ئەزموونۍ (رۆژنامۀ ي هۀوال) وۀ، تا وۀكو ئەمړو رۀخنۀ يهك مليـمتر چيـيۀ نۀيوروژاندوۀ تا بير له خوۍ بكاتۀوۀ، تا وايـليهاـتوۀ رووناكـيران وروژنامۀوانان وتۀنانۀت عۀوامي خۀلكـيش پړويان بۀ دۀسۀ لاتۍ چوارۀم نـييۀ وۀكو دۀسۀ لاتـيكي چاوـديـر بۀسـۀر دۀسۀ لاتۀكاني ترۀوۀ، هۀر ئەمۀشۀ وايان ليـدۀكات له گۀل دۀستكۀوتنۍ هۀر هۀليـكـدا پۀنا بۀ توندوتيرژۍ ببۀن وۀكو ئامرازـيكي هۀناسۀدان لهو هۀموو فشارۀ له سۀر دۀرونيان كوـبووۀتۀوۀ، چوـنكۀ ئەزموونۍ رۆژانۀيان ئەوۀيان فيركردوۀ كۀ ئەوان گويـ ناگرن وخوـشيان له راستييۀكان دۀشارنۀوۀ، لۀم ساتۀوۀختۀدا ئەوۀم بۀ بيردا هات كاتي گۀلي فۀرۀنسا بۀدۀست برسـيـتيـيۀوۀ دۀينا لاند، غۀلبۀغۀلب وهاواريان گۀيشـتۀ كوشـكي پاشا، لۀويـنـدۀر ماري ئەنتوانـيټي شارژن پړسياريكـردبوو ئەو خۀلكۀ بۀ وهاوار دۀكهن؟ خزمۀتكارۀكاني كوشـكي پاشايۀتي گوتـبوويان نانـيان نـييۀ بيـخوـن، جۀنابـيشـي گوتـبووي با پـسـكيټ بخوـن !! ئەنجامـيش ماري ولويسـي شازدۀ بۀ مۀقسۀلۀ مليان پۀرـيـنـرا !! لاي خوـيشـمان له بۀرپرسيـكيان پړسيـبوو ئايا كارۀباي مالۀوۀتان دۀپرـيـت ؟ گوتـبووي وابـزانم كۀ له مال دۀرۀچم دۀپرـيـت !! ئەگـۀر چۍ رووداوۀكان جياوازن بۀلام له گۀوۀردا هۀلگري هۀمان دۀلالۀتۀ ..

كۀ يهكۀم جار كۀ لارو هۀلۀبجۀو ئاكريـ خوږيشاندانيان كرد بۀ داواكردنۍ مافۀ سهرۀتاييۀكاني ژيان بينيمان يان بيستمـان چوـن وۀلامـي خوږيشاندۀران درايۀوۀ، ئەگـۀر چۍ

سەد دەر سەد لەگەڵ توندوتیژیدا نایم، بەلام نە فەرمانبەرێک نە بەرپرسیک نە دەزیرێکمان نەبینی واز لە کارەکی بەینێ لە ئەنجامی ئەو کەمتەر خەمییهی کە لە شۆینەکی خۆیهوه نواندووێهتی.. پیاویکی پیر لەگەرە کەماندا هەیه هەمیشە ئەو دووبارە دەکاتەو کە ئەگەر فەرمانرەوایە تیکردن لەسەر ئەو ستایله بکریت کە لە کوردستاندا هەیه ئەوا ئەو هەر لەماله کە خۆیهوه سی چوار ولات بەرپۆه دەبات، دەسەلاتیک ستراتیژییهتی کاری نەبیّت بۆ ماوهی دوورو پیوستییه سەرەتاییهکانی ژیان وەک ئاوو کارەبا و سووتەمەنی دابین نەکات و گۆی بۆ رەخنەکان نەگریت، ئایا دەبیّت بە زمانی بەرد مامەلە لەگەڵدا بکریت ؟

ئێستاش بەرەوای دەزانم پرسکاری ئەو بکەم ئایا پەنا بردن بۆ توندوتیژی چارەسەرە؟ وەلامی بەرایی ئەوێه نەخیر، بۆ ؟ لەبەر ئەوێه بەکارهێنانی توندوتیژی بوار بۆ بەرامبەر دەرەخسینیت دوو شتی سەرەکی بکات یەکە میان شەرعییەت وەرگرتنە تا لەبەکار هێنانی توندوتیژی زیادەروی بکات ، دووم تا رەوایەتی لەکارەکی بسینیتەو و بیکاتە داواکارییهکی ناپەرەوا، پاشان فەرامۆشی بکات، هەرۆهە زیادەروی کردنەکی لەبەکارهێنانی هیژدا ترسیک لەلای بەرامبەر دروست دەکات تا دووبارە دەنگ هەلنەبریت .

مەسەلەیهکی تر ئەوێه کە ئەوانە خۆیان بەرپاوەری ئەو خۆپیشاندانانە دەناسینن دوو خالی سەرەکیان فەرامۆشکردووه، یەکەم نەبوونی ئامانجی سەرەکی وکارکردن بۆ ئەو ئامانجە پێش وپاش هەر خۆپیشاندانیک، دوو دانیشتن لەگەڵ لایەنی دووم وەرگرتنی قەرەبوو، بەوێش جاریکی تر شەرعییەت دەداتەو بەو هەلۆیستە کە بەرامبەر نواندووێهتی بۆ کۆتەرۆلکردن، لیروە بەباشی دەزانم رێگەچارە مەدەنی و ناتوندوتیژەکان بخەمەرۆو بۆ ئەوێه هەموو لایەکمان کەلکی لیوەر بگراین :

سەرەتا ناتوندوتیژی چیه ؟ ئەو شیوازی ئامرازە کۆمەلایەتی و دەروونی و ئابووری و سیاسیانە کە پیادە دەکریت بۆ دروستکردنی فشار، بەبێ ئەوێه پەنا بۆ توندوتیژ بریت بۆ یەکاڵکردنەوێ مەسەلەکان، هەلبژاردنی شیوازی خەباتی ناتوندوتیژ پەيوەندی بە ناستی هوشیاری و ئاگای تاکەکانی ئەو کۆمەلگەیهی هەیه کە لە جۆلە خەباتدايه، لایەنگرانی ناتوندوتیژی بەو جۆرە راقە و اتای هیژ دەکەن کە کۆمەلگەو تاکەکانی، لەگەڵ دامودەزگا مەدەنییهکان خاوەنی هیژیکی شاراوێن و ئەو هیژە بەردەوام لە هەلکشاندایه، ئەگەر ئەو هیژە بە رێپەروی سروشتی خۆیدا بریت ئەوا دەنگی هیژە بەهیژە کە هیچ کەس و هیژیک ناتوانی رووبەرووی ببیتەو، گۆرانیەکانی ئەم دوايیهش لەسەر ناستی جیهان و تەنانەت ناوخوايش ئەو حەقیقەتە سەلمانە کە پەنا بردن بۆ هیژی توندوتیژ ئاقاری خراپی دەبیّت لە رووی :-

1- شەرىيەتدان بە بەرامبەر بۇ بەكارھىيئەت توندوتىژى رادەبەدەر بۇ سەركوتکردن .
2- ھاسەنگى ھىزلە نىۋان ھەردوۋ لادا بىيەرامبەرۈ بەۋە ئەۋ لايە براۋەيە كە خاۋەنى سامان و تەقەمەنى زۆرتەرۈ دەتۋانى بەردەوام بىت لەسەر بەكارھىيئەت ھىزى سەربازى بۇ ماۋەى دور .

3- پەنا بردن بۇ ھىزى توندوتىژى لايەنگرى ناوخۋى ۋاۋسۋى ئىقلىمى وجىھانى كەم دەكاتەۋە بەۋەش شەرىيەت دەدرىتە بەرامبەر بۇ سەركوتکردن .

4/ تەۋزىفکردنى توندوتىژى بەكاربراۋ بۇ بەرژەۋەندى رژىمەكە .
دەبىت ئەۋەش بزانرىت كە خەباتى ناتوندوتىژ خەباتىكى نەرىنى نىيە، بگرە بەرنگارۋونەۋەيەكى ئەرىنىيە كە ۋادەكات شەرىيەتى بەكارھىيئەت توندوتىژى لەبەرامبەر بسىنىتەۋە بەكارھىيئەت توندوتىژى بخاتە سۈنگەى تاۋانبارىيەۋە، ھەروەھا شەرىيەتى ناوخۋى وجىھانى بىخەشەتە جۈلەى گروپ يان جەماۋەر .

ئەۋەى لە ئەزمۈۋنەكانەۋە بەرچاۋمان دەكەۋىت ئەۋەيە كە ھەمىشە كەمىنەيەك لەمىللەت دەنگ دەردەبەرن وزۆرىنە بىدەنگىيەكى كوشندە ھەلدەبژىرن، ئەمە ۋا لەبەرامبەر دەكات زياتر پىراكىشىت لە ئازاردانى ماددى ۋەمەنەى خەلك، ھەروەھا زۆر لەجۈلانەۋەكان تەبەنى گۆرۈنى توندوتىژ دەكەن لە بەرامبەر گۆرۈنى ناتوندوتىژ، ئەمەش لەبەر ئەۋەى كە ناتۋان ئەۋ ھىز ناۋەكىيە بوروۋژىنن كە لە مىللەتدا ھەيە، ھەروەھا خاۋەنى لىھاتۋويەكى ئەۋتۋنن بۇ كەلك ۋەرگرتن لە شىۋازو ئامرازە كۆمەلەيەتى ۋىياسى ۋەروۋنى ۋناۋورىيەكان بۇ پىادەکردنى فشار بەبى ئەۋەى پەنا بۇ توندوتىژى راستەۋخۇ ببەن .

لە قسەگردنىشماندا لەسەر ھىزى ناۋەكى مىللەت دەبىت ئەۋە بزاننن كە ئەم ھىزە دابەش دەبىت بۇ دوو گروپ كە ئەمانەن :-

1- ھاۋلاتى چ بەتاك بىت يان گروپ .
2- دەزگاۋ رىكخراۋە سەربەخۇۋ تورى پەيوەندىيە كۆمەلەيەتتىيەكانى خىزانە گەرەكان، لەگەل دەزگا ئابۋورىيەكان، سەندىكا، گروپە ئەدەبىيەكان، دەزگا ئايىنى ۋكلتۋورىيەكان ۋيانە ۋەرزىيەكان، لەپال پارتە سىياسىيەكان (ئەۋانەى لە دەسەلات نىن) .

پىۋىستە گوتارى جۈلانەۋەى نەيارانى دەسەلات (ئەۋانەى خەباتى ناتوندوتىژ ھەلدەبژىرن)
بە دوو ئاراستە بىت :-

1- گوتارىك ئاراستەى تاك بىكرىت ۋبە بەردەۋامى بوترىتەۋە تا بەبەردەۋامى ۋرەى بەرز بىكرىتەۋە، چۈنكە لە كۆتايىدا تاك ئامانجى يەكەمە لە مەملەنىيەكە .

2- گۆتاریك ئاراسته‌ی داموده‌زگا‌و گروپه‌ خاوه‌ن نفوزه‌كانی ناو كۆمه‌لگه‌ بكریت، ئه‌وانه‌ی كه‌ پرۆسه‌ی گۆرانكارى خیراو به‌هیز ده‌كهن و خاوه‌نى هیژو توانای كۆمه‌لایه‌تى گه‌وره‌ن بۆ ده‌ربازبوون له‌ ده‌سه‌لاتی رژیمی فه‌رمانه‌روا .. هه‌ر ئه‌مه‌ وا له‌ ده‌سه‌لاتداره‌كان ده‌كات جه‌خت بكه‌نه‌وه‌ له‌ سه‌پاندنی ده‌سه‌لاتیان به‌سه‌ر ریکخراوه‌ خویندکاری ویه‌کیتییه‌ پیشه‌یی و سه‌ندیكاكان، له‌م به‌واره‌دا (جین شارب) پییوایه‌ (بۆ سه‌ره‌که‌وتنی تاك و داموده‌زگا‌كان له‌ ده‌ستگرتن به‌سه‌ر پیگه‌كانی سیسته‌می فه‌رمانه‌روادا بۆ ئه‌وه‌ی ئه‌و پیگه‌یانه‌ هاریکاری مانه‌وه‌ی ده‌سه‌لات نه‌كهن یان بیلايه‌ن بن پیویسته‌ ئه‌مانه‌ی خواره‌وه‌ هه‌بن) :-

- 1- ئاره‌زوویه‌کی ریزه‌یی هاو‌لاتیان بۆ ریکخستنی هیژو تواناكان .
 - 2- ژماره‌ی ریکخراوو داموده‌زگا‌ سه‌ره‌به‌خۆكان .
 - 3- هیژی ریکخراوو داموده‌زگا‌كان و پراده‌ی سه‌ره‌به‌خویی جولانیان .
 - 4- ئه‌و سه‌رچاوانه‌ی هیژ كه‌ ریکخراوو داموده‌زگا‌كان خاوه‌ن له‌گه‌ل ئه‌و سه‌رچاوانه‌ی كه‌ ده‌توانن بیخه‌نه‌ ژیر رکیفی خۆیانه‌وه‌ .
 - 5- قه‌باره‌ی ئه‌و هیژه‌ كۆمه‌لایه‌تییه‌ی كه‌ هه‌یه‌تی و ده‌توانیت به‌کاری به‌یئیت .
 - 6- توانای هاو‌لاتی بۆ به‌رگه‌ گرتنی ئه‌و دیارییه‌ ماددیانه‌ی كه‌ پیده‌به‌خشریت له‌ پیناو بیلايه‌ن بوونی یان هاو‌کاریکردنی ده‌سه‌لات .
- ئه‌و خاله‌ گرنگانه‌ی كه‌ پیویسته‌ خه‌باتی ناتوندوتیژ پشته‌ی پییوه‌ستیت بۆ لاوازکردنی ده‌سه‌لات و پاشان گۆرینی :-

- 1- بیلايه‌ن کردنی تاك و گروپه‌ هاو‌کاره‌كانی ده‌سه‌لات، كه‌ سه‌رچاوه‌ی سه‌ره‌کی هیژی ده‌سه‌لاته‌و پشته‌ی پیده‌وه‌ستیت له‌ راپه‌راندنی ئه‌ره‌که‌كانی مانه‌وه‌ی خۆی .
- 2- ده‌رخستنی لاوازی و نا‌کاری و ئیفلجی داموده‌زگا‌كانی ده‌وله‌ت، كه‌ له‌ ئه‌نجامی ناشاره‌زای و نادلسۆزی ده‌سه‌لاته‌وه‌ وایان لیها‌توه‌ه .
- 3- زه‌ه‌کردنه‌وه‌ی کیشه‌كانی گه‌نده‌لی به‌تایبه‌ت ئه‌وانه‌ی كه‌ به‌رپرسانی ئه‌و ده‌سه‌لاته‌ به‌رپرسن لیی یان به‌شدارن تیايدا .
- 4- خستنه‌پرووی ئازاره‌كانی خه‌لك له‌ به‌رزبوونه‌وه‌ی نرخ‌ی شمه‌ك و نه‌بوونی پیویستییه‌ سه‌ره‌تاییه‌كانی گوزه‌رانی خه‌لك .

چه كه كانى شهر ناتوندوتیژ، بریتیییه له ئامرازهكانى خهبات كه ئه مانه ن :-

1- شیوازی نارهزای ورازیکردنی لایهنگران بۆ بهکارهینانی ناتوندوتیژی .

2- شیوازی هاریکاری نهکردن .

3- شیوازی پرووبه پرووبونهوهی کارا .

ئهم شیوازانه ههر سێ ئاستهكهى خهباتى ناتوندوتیژن كه دهكری ههنگاوى تر له پالیاندا بنریت، ههروهها ئهم سێ ئاسته تهبهنى چهكمى هیژ دهكات بهو مانایهى توانای شاراوویه له تاك وگروپ ودامودهزگاكانى كۆمهلگه، كه به شیوهى زنجیرهیی وههلكشان كار دهكهن بۆ گۆڕینی تهرازووی هیژ، بهمهش خهباتى ناتوندوتیژ دهبیته جهنگیكى راستهقیینه دژ به سیستهمه دهسهلاتدارهكان، ههر وهك (جین شارب) دهلیت ... ئاستهكانیش دابراو نین له یهكتری بگره بهسهركهوتن له ههر ئاستیك پێویسته ههنگاو له ئاستهكهى تر بنریت، واتا پیادهکردنیكى زنجیرهیی ئاستهكان .

1 / شیوازی نارهزای ورازیکردنی لایهنگران بۆ بهکارهینانی ناتوندوتیژی :-

ئهم شیوازهیان پهنابردنه بۆ چالاکی رهمزى بۆ دهبرینی نارهزای دژ به كردهوهكانى دهسهلات تا سهرنجى توێژو پێكها ته جیا جیاكانى كۆمهلگه رابكێشری بۆ لای مهسهلهكه، ههروهها دهرخستنى كهموكورییهكانى دهسهلات له ریگهى سازدانى رێپێوان، نوێژکردن، سازدانى تهعزیی رهمزى .

ئه مانه ی خوارهوهش ههنگاوهكانى كارکردن له ئاستى یهكهمى خهباتى ناتوندوتیژ :-

(1) شیوازی جیاواژ له وتاری مهدهنى :

* سازدانى ئاههنگى وتار خویندنهوه .

* ههنازدنى نامهى نارهزایی بۆ لایهنه حكومى ودامودهزگاكانى دهسهلات .

* دهركردنى بهیاننامهى نارهزایی .

* دهبرینی نارهزایی ئیمزا كراو یان له ریگهى كهنا لهكانى راگهیاندن بهشیوهى ئاشكرا .

* پێشكهش كردنى داواكارى جهماوهرى .

* دهركردنى بهیاننامه، تیايدا زولمهكانى دهسهلات بخریته روو له گهڵ داواكاریییه گشتیییهكان .

(ب) دواندنى جهماوهر له ریگهى :

* دروشم ووینهى کاریكاتیر وهیماو وینه .

* ههلواسینی لافیته و ریکلام .

* بلاو كراوه و نامیلكه و كتیپ .

* به کار هیئانی ئهنته رنیت بۆ گوزارشتکردن له بیروپرا جیاوازهکانی نه یاری دهسهلات، له گهڵ ناردنی نامه ی ئه لکترونی و بانگه شه کردن بۆ بیروپراکانی جه ماوه .

* ناردنی SMS و دهنگ و وینه ی تایبته له ریگه ی موبایله وه .

* تهله فونکردنی هه پهمه کیانه، تا له ریگه یه وه بانگه شه بۆ بیروپراکانی جه ماوه بکریت .

* به کار هیئانی رۆژنامه کان بۆ گه یشتن به جه ماوه .

* به کار هیئانی رادیوۆ تهله فزیوونه کان .

* نووسین له سه ر دیوارو زهوی به شیوه یه کی شارستانی دوور کهوتنه وه له به کار هیئانی وشه ی ناشارستانی .

(ج) ناره زایی دهسته جه معی :

* سازدانی دادگایکردنی ناراسته قینه و کو میدیانه بۆ بهرپرسه کان .

* مانگرتن .

* سازدانی هه لبرژاردنی ناراسته قینه بۆ ده رخستنی هه زه لیه تی هه لبرژاردنهکانی حکومه ت .

(د) ئه نجامدانی کاری ره مزی وهک :

* بهر زکردنه وه ی ئالو رهنگی تایبته .

* له بهر کردنی هیما و رهنگی تایبته .

* نوێژکردن له شوینه گشتیه کان .

* دابه شکردنی کهرسته یهک، هه لگری هیما ی تایبته بیته .

* له ناودانی شته تایبته تهکانی، واتا که سیك شتی تایبته تی خو ی بسوتینی، ئه و شتانه ی که په یوه ندیان به ده سه لات وه بیته وهک وینه و بلا وکرا وهکانی ده سه لات .

* به کار هیئانی رۆشنای له شه ودا که هیما بیته بۆ شتیکی تایبته .

* نمایش کردنی تابلوی واتادار .

* به کار هیئانی ئامار وه ناوی تازه .

* به کار هیئانی بویاخ وهکو ئامرازیکی ده ربیرینی ناره زای .

* ریكخستنی کار ره مزی وهک پاککردنه وه ی شه قامه کان، چاککردنه وه ی باغچه و شوینه گشتیه کان .

* کو بونه وه له و جیگایانه ی که بهرپرسه کان کار ده کهن یان دیدار ساز ده دن .

* مانه وه به شه و رۆژ له شوینیکی گشتیدا .

* دروستکردنی بریه تی له نیوان سه رجه م تاکهکانی باله جیا جیاکان .

(ھ) شانۆو میوزك :

* نمایشکردنی شانۆگەری کۆمیدی لە شوێنە گشتییەکاندا .

* نووسینی دەقی شانۆیی وژەنینی میوزك .

* سازدانی ئاھەنگی گۆرانی وتن .

(و) رێكخستنی رێپێوان وپاداشتدانەوێ رەمزیانەى قوربانیان :

* رێكخستنی رێپێوان بە نۆو شەقامەكانداو بە شیوەى جیا جیا .

* سازدانی نمایشی جیا جیا .

* رێكخستنی رۆیشتنی ئۆتۆمبیل بە ژمارەى فرە .

* سەردانی گەلکۆى قوربانیان .

* راگەیاندى تەعزىی سیاسى لە بۆنە جیا جیاكاندا .

* سازدانی تەعزىی رەمزی .

(ى) كۆبوونەوێ جەماوەرى :

* ئەنجامدانى كۆبوونەوێ نارهزایى دەرپرین لە شوێنى جیا جیا .

* سازدانی دیدارى دەرپرینی نارهزایى .

* سازدانی كۆپو كۆبوونەوێ .

* دەرچوون لە شوێنێكى گشتى وەكو هێمايەك بۆ دەرپرینی نارهزایى .

* هەلبژردنى بێدەنگى وەكو شیوازیكى نارهزایى دەرپرین

* مانەوێ لە مالدאו دەرئەچوون بۆ دەرەوێ .

* بەشدارینەکردن لە پێشوازیکردنى بەرپرسان .

* پشت کردن لە بەرپرسان وەكو گوزارشتێك بۆ نارهزایى .

2/ شیوازی هاریکاری نەکردن :

ئەمەیان ئاستى دووهمى چەكەكانى خەباتى ناتوندوتیژە، بەزانینی ئەو راستییەى كە بوونی

هەر سیستەمێكى دەسەلاتداریتی پەيوەندى هەیه بە هاوكاریکردنى تاك و كۆمەلگە بۆ ئەو

دەسەلاتەو، بۆیه هاوكارینەکردنى ئەو دەسەلاتە لەلایەن تاك و كۆمەلگەوێ بۆ ماوێهەكى

گونجاو دەبێتە هۆى گۆڕاىەلبوونی بۆ داواكارییەكان، كە بریتییه لە :-

ا/ هاوكارینەکردنى كۆمەلایەتى .

ب/ هاوكارینەکردنى ئابوورى .

ج/ هاوكارینەکردنى سیاسى .

- یەكەم : ھاوكارى نەكردنى كۆمەلایەتى، يان ریسواكردنى تاكهكان لە رێگەى : -
- * موقتەعە كردنى ھەموو ئەو چالاكییه كۆمەلایەتیانەى پەيوەندى بە دەسەلاتەو ھەيە .
 - * موقتەعەكردنى بە شیوہیەكى ھەلبژاردەيى بۆ ھەندىك لەو رووداوانەى كە پەيوەندى بە دەسەلاتەو ھەيە .
 - * شاردنەو ھى سۆز بەرامبەر ئەو رووداوانەى كە بەسەر دەسەلاتداراندا دىت .
 - * بيبەشكردنى ئەو دەسەلاتە لە ھاوكارىكردنى كۆمەلایەتیانە بەتايبەت لەو كاتەو ھى كە پيوستى پيپەتى .
 - * ھەرامكردنى ھاوكارىكردنى دەسەلات كە ئەمەيان زياتر لە رێگەى پياوانى ئاينییەو دەكریت .
 - * ھالواسين وئەنجام نەدانى چالاكییه ھونەرى و ھەرزشيیەكان .
 - * مانگرتنى خویندكاران .
 - * كشانەو لە دامودەزگا كۆمەلایەتیەكان .
 - * مانەو لە مائەو ھەو ھەرنەچوون بۆ ھەروە بە شیوہیەكى گروپ .
 - * ھاندان بۆ ھاوكارىنەكردنى تاكهكان لە ھەموو ئەو چالاكیانەى كە گوزارشتكردنە لە پشتگيريكردنى دەسەلات .
 - * سەفەر كردن يان كۆبوونەو لەو شوینانەى كە ھەلگري دەلالەتى تايبەتن يان لە رۆژيكي دياريكراو كە پيشتەر رووداويكي تيا روويداوە .
- ب/ ھاوكارىنەكردنى ئابوورى :-
- ئەو كارانەى كە بەكارھيێنەران (المستهلك) دەيكات ..
 - * موقتەعەكردنى بەرھەمى ئەو كۆمپانيانەى كە پەيوەنديان بە دەولەت يان لاين دەسەلاتدارەو ھەيە .
 - * موقتەعەكردنى بەكارھيێنانى ھەموو ئەو خزمەتگوزاريانەى كە پەيوەندى ھەيە بە دەسەلاتەو يان تاكهكانى ئەو دەسەلاتە خواھين .
 - ئەو كارانەى كە كړيكارو خواھن كارگەكان ئەنجامى دەدن ..
 - * مانگرتنى كړيكاران .
 - * موقتەعەكردنى بەرھەمھيێنەران، بەتايبەت ئەوانەى كە پەيوەنديان لەگەڵ دەسەلاتدا پتەو ھەو كارنەكردن بۆيان .

- ئەو كارانەى كە خاوەن مولك وبازرگانەكان ئەنجامى دەدەن ..
- * موقتەكەردنى ئەو چالاكییه ئابووریانەى كە دەسەلاتداران ئەنجامى دەدەن لەلایەن
بازرگانەكانەوه .
- * بەكرینهدان و نەفرۆشتنى مولك و خانوو بە دەسەلاتداران .
- * مانگرتنى گشتى كە لە ماوەى جیاجیا دا بازرگان و خاوەن مولكەكان ئەنجامى دەدەن .
- ئەو كارانەى كە خاوەن سەرمايەكان ئەنجامى دەدەن ..
- * دەرکردن و كیشانەوه ئەو بېرە پارەو دانراوەكانى تر لە بانكەكان بۆ ئەوەى دەسەلات
كەلكى لیۆەرنەگریت .
- ئەو كارانەى كە جوتیاران ئەنجامى دەدەن ..
- * مانگرتنى جوتیاران .
- * مانگرتنى كرىكارانى بواری كشتوكال .
- ئەو كارانەى كە لەبواری پیشەسازیدا ئەنجامدەدریت ..
- * مانگرتنى دامودەزگا پیشەسازییەكان .
- * مانگرتنى پیشەوهران .
- * مانگرتن بۆ پشتگیریکردن لە بواریەكانى تر .
- شیوازی مانگرتنى ریژەیی .
- * مانگرتنى ھەلكشاو .
- * مانگرتنى لە ناكاو بۆ ئەوەى بەرامبەر تووشى شوك بكات و بى پیشەكى بییت .
- * مانگرتن لە ریگەى پابەند نەبوون بە یاساكانى ئەو شۆینەى كارى تیا دەكریت .
- * مانگرتن لە ریگەى خاوەندەوهى كارکردن .
- * مانگرتن لە ریگەى ھەرشەكردن بە ئیستیقالەكردن لە دامودەزگاكانى دەسەلات بە
شیۆەییەكى گشتى .
- * مانگرتنى سەرتاسەرى وگشتى .

ج / ھاوکارینەکردنى سیاسى :-

- لە ریگەى ھاوکارى نەکردنى دەسەلاتەوه :
- * موقتەكەردنى دەسەلاتى یاسا دانان .
- * موقتەكەردنى ھەلبژاردنەكان .
- * موقتەكەردنى ئەو پۆست و پیگانەى كە دەدریتە كەسەكان .

* موقتە کردنی فەرمانگەو بەرپۆوە بەرایەتی و دەزگاکانی حکومەت .

* کشانەو لە دامودەزگا حکومییەکان .

* موقتە کردنی هەموو ئەو رێکخراوانە ی حکومەت یارمەتی داراییان دەدات .

* لابردنی ئەو هیما تایبەتییانە ی که ئاماژەن بۆ دەسەلات لە شوێنە تایبەتییهکاندا .

* وەرەگرتنی یارمەتی لە حکومەتەو .

* نەیاربوون و گۆینەدان، هەندیک جاریش بە شیوەی گالتە ئامیز گۆپرایەلی بکریت ئەگەر پەستانی زۆر هەبوو .

* یاخی بوونی ئارەزوومەندانەو ناراستەوخۆ .

* یاخیبوونی مەدەنیانە لەو یاسایانە ی که شەریعی نین .

* بوارنەدان بە بلاوکردنی کۆبوونەوکان لە رێگە ی دانیشتن و ئەنجامنەدانی هیچ پەرچەکرداریک .

ئەو کارانە ی که فەرمانبەران ی حکومەت پێی هەڵدەستن :

* هاوکارینەکردنی پایەکانی دەسەلات .

* نەگەیانندی فەرمانە و بڕینی پەيوەندییەکان .

* خاوبوونەو تەگەرە دانان لەبەردەم کاری دامودەزگا حکومییەکان .

* هاوکارینەکردنی ئیداری لایەنەکانی تری حکومەت .

ئەمانە ی که لەسەرەو بەسەرکردن هەموو ئەو رێگەیانە ی که دەکریت جەماوەر بێگریتە بەر بۆ رووبەر و بوونەو ی حکومەت لەکاتی هەر کەم تەرخەمییهکدا، لەگەڵ ئەمەشدا بەلامی هەر تێدەکهوی چونکە ئەم هەنگاوانە لەکاتییدا دەبێت که لەبەرەمبەر جەماوەر، حکومەتیەک هەبێ گۆیگرێ لە زمانی ئاخاوتن و گفتوگۆ، نەک باکی نەبێ و تەنها بەزمانی توندوتیژ و زیادپەروی کردن لە بەکارهێنانی هیژ دا کێشەکان بگەیهنیتە نیمچە چارەسەر، که ئەمەشیان ئەستەمە، بۆیە ئەوکات رێگا کراوە دەبێت بۆ هەنگاوانانی تر که تیایدا کرانەوێهە بەرووی جیهاندا روو دەدات لەلایەن جەماوەرو ئەو لایەنانە ی که بەم کارە هەڵدەستن .

3/ شیوازی رووبەر و روو بوونەو ی ئەکتیف :-

ئەمەیان سییەمین ئاستی کارکردنی ناتوندوتیژ، مەبەست لێی بەشداریکردنی راستەوخۆی جەماوەرو رێکخراوو پارتە نەیارەکانە لە گۆڕینی هەلوێستیک بەشیوەیهکی بنەڕەتی، چالاکییەکانی ئەم ئاستەش بریتییه لە دامەزراندنی حکومەتی جیگیرەو (بدیل)،

داموده‌زگای ئابووری جیگیره‌وه، راگه‌یاندنی مانگرتنی گشتی، ریگه‌گرتنی ناتوندوتیژ بۆ ئه‌وه‌ی هیچ کاریکی توندوتیژ روونه‌دات .

شیوازه‌کانی رووبه‌رووبوونه‌وه‌ی ئه‌کتیف :

1/ ده‌ستی‌وه‌ردانی ده‌روونی ..

* مانگرتن له‌ خواردن .

* روژووگرتنی ده‌سته‌جه‌معی وه‌کو گوزارشتیك بۆ ناره‌زایه‌تی .

* دادگایکردنی ره‌مزیانه بۆ تاكه‌کانی ده‌سه‌لات .

2/ ده‌ستی‌وه‌ردانی جه‌سته‌یی ..

* چوونه‌ ناو شوێنه‌ گشتییه‌کان به‌ شی‌وه‌یه‌کی چاوه‌پروان نه‌کراو و پاشان چۆل‌کردنی .

* دانانی به‌ربه‌ستی مرویی .

* نه‌یاربوونی ناتوندوتیژ له‌ کۆبوونه‌وه‌کانی پیاوانی ده‌سه‌لات .

3/ ده‌ستی‌وه‌ردانی ئابووری ..

* داخستنی کارگه‌و کۆگاكان له‌ بازاردا .

* دامه‌زراندنی داموده‌زگای جیگیره‌وه (بدیل) .

* مامه‌له‌نه‌کردن له‌گه‌ل ده‌سه‌لات به‌تایبه‌ت له‌ بواری ئابووریدا .

4/ ده‌ستی‌وه‌ردانی سیاسی ..

* هیلاککردنی ئیداریانه‌ی ده‌سه‌لات .

* ئاشکراکردنی ئه‌و كه‌سانه‌ی كه‌ هه‌والگری بۆ ده‌سه‌لات ده‌كه‌ن .

* پیشاندانی ئاره‌زووی به‌نکردن و نه‌ترسان له‌ به‌ندکردن .

* یاخیبوونی مه‌ده‌نی له‌و یاساییانه‌ی كه‌ له‌ به‌رژه‌وه‌ندی ده‌سه‌لاتدایه .

* کارکردن به‌ بێ رییایی کردن بۆ ده‌سه‌لات .

* ها‌ک‌کردنی پیگه‌ ئه‌نته‌رنی‌تییه‌کانی ده‌سه‌لات .

* دامه‌زراندنی حکومه‌تی سی‌به‌ر که‌ کاره‌کانی جیگیره‌وه‌ی کاره‌کانی حکومه‌ت بێت

سه رچاوه كانى ئهه باسه :-

- 1/ من الدكتاتورىة الى الديمقراطية اطار تصورى للتحرر، جين شارب .
- 2/ بدائل الحقيقة الموجودة، جين شارب .
- 3/ كفاح اللاعنيف، جين شارب .
- 4/ معلومات عن الثورة البرتقالىة فى اوكرانىا، انترنيت.
- 5/ استراتيجىة التغير وأنواع القوة، فتحى ابو حطب .

تاکتیکه‌گانی روبه‌روبوونه‌وه‌ی مه‌ده‌نی

شیوازی گاری ناتوندوئیژ

